

Overweging nav Matteus 9: 35-10: 1 en 5a en aansluitend orgelspel

Lieve mensen, jong en oud, allen verbonden door God en zijn goede verhaal.

Kijken naar een schilderij maakt bij mensen heel verschillende belevingen en ideeën los.

Wat zie je eigenlijk?

Daar kwam ik weer achter toen ik bij Mieke van Houselt dit schilderij bekeek. Vier jaar geleden heeft Mieke een expositie van haar schilderijen gehouden in de Nicolaaskerk in Wijhe. Mieke had verschillende doeken met Bijbelteksten, maar bij dit schilderij had ze niet echt een tekst. Toch vonden we beiden dat dit een schilderij was om een dienst aan te besteden.

Ik moest bij dit schilderij meteen denken aan Abram en Sarai.

Die eerst komende vanuit Haran naar Kanaän en dan vanwege de honger doortrekken naar Egypte. Daar geeft Abram Sarai uit voor zijn zuster. Ik dacht nog: zo'n andere tijd, cultuur en gewoonten, maar goed toepasbaar naar onze tijd. De bijbel leert nu, maar ook toen dat leugen en bedrog nooit goed aflopen. Want Abram en Sarai vallen door de mand en worden door farao weer weggestuurd.

Maar Mieke had niets met die tekst en had een totaal andere associatie.

Zij koos Matteus 9: 35 bij dit schilderij. Zo trok Jezus rond van stad tot stad.

Hij maakte het grote nieuws over het Koninkrijk bekend.

Voor mij een verrassende tekst.

Ik heb zeker wat met dat Koninkrijk met een hoofdletter.

Maar ik vind dat je ook altijd met kijken in welke context een Bijbeltekst staat.

Want voor je het weet word je op het verkeerde been gezet.

Vers 35 bleek nog iets meer tekst te bevatten.

Het is zopas gelezen:

Jezus trok rond langs steden en dorpen, hij gaf er onderricht in de synagogen, verkondigde het goede nieuws over het koninkrijk en genees iedere ziekte en elke kwaal.

Deze tekst gaf bij mij meteen herkenning.

De tekst komt eerder voor bij Matteus, In hoofdstuk 4, vlak voor de Bergrede, waar Jezus zijn leerlingen en de mensenmassa toespreekt.

De Bergrede, zeg ik wel vaker, is de interpretatie van Jezus op de 10 leefregels uit het Oude Testament: hoe goed samen te leven!

Jezus interpreteert de regels naar de tijd waarin hij leeft.

En net als bij die tekst gaat vooraf dat Jezus verschillende mensen geneest.

Alleen met dit verschil: voor de Bergrede trok Jezus rond in Galilea, maar nu is de actieradius groter en trekt hij langs alle steden en dorpen.

En net als bij de Bergrede zag Jezus de mensenmassa, en voelt medelijden.

De mensen zijn hulpeloos en uitgeput, als schapen zonder herder.

De oogst is groot, maar arbeiders te weinig.

Jezus gaat na deze opmerking meteen over tot handelen en roept de 12 leerlingen. Geeft hen macht om onreine geesten uit te drijven, en iedere ziekte en kwaal te genezen.

Voor mij is dat handelen van Jezus ten aanzien van de verkondiging van het Koninkrijk en de uitzending van zijn leerlingen ook iets wat te maken heeft met ons eigen handelen.

Immers het gebied van Jezus waarin over het Koninkrijk wordt verteld, breidt zich steeds verder uit.

Het Koninkrijk is een centraal begrip in de prediking van Jezus.

Alhoewel er niet een heldere definitie te vinden is in het Nieuwe Testament over het begrip Koninkrijk.

Maar met behulp van gelijkenissen, genezingen en het handelen van Jezus wordt er voor ons wel iets duidelijk. Dat het gaat om ook het goede, zorg en aandacht.

Vaak anders dan de koninkrijken die we hier op aarde kennen en de onrust die dat allemaal meebrengt. Ethiopië, Afghanistan, Soedan.

En niet te vergeten: men dacht in de bijbeltijd dat het koninkrijk spoedig nabij was, later is men daar anders over gaan denken en gaat het ook om de vraag op welke wijze er iets zichtbaar gemaakt kan worden van dat Koninkrijk.

Ik moest hierbij trouwens ook meteen denken aan een gedicht van Gerard Reve. Hij schreef het eind jaren zestig van de vorige eeuw, toen hij een tijdje in Friesland verbleef.

Een gedicht voor zijn buurvrouw Hofmeijer.

Het gaat over het graf van haar broer Gerrit Rijpma die was ondergedoken in de oorlog maar op de vlucht werd neergeschoten en stierf op 8 februari 1945. Ik lees het voor jullie, misschien kent u het:

Graf bij Blauwhuis

Hij rende weg, maar ontkwam niet,
en werd getroffen, en stierf, achttien jaar oud.
Een strijdbaar opschrift roept van alles,
maar uit een bruin geëmailleerd portret
kijkt een bedrukt en stil gezicht.
Een kind nog. Dag lieve jongen.

Gij, die koning zijt, dit en dat, wat niet al,
Ja ja, kom er eens om,

Gij weet waarom het is, ik niet.
Dat Koninkrijk van U, weet U wel, wordt dat nog wat.

Kenmerkend is de conversatietoon van Reve met God.
Vertrouwd en boos tegelijk.
De schrijnende woorden: 'Dag lieve jongen'.
Een moeder die haar kind verlies, is ontroostbaar.
Het is niet groter of kleiner, omdat er ook zoveel anderen zijn omgekomen,
of anderszins te vroeg sterven. En dan komt de vraag: Waarom?
Reve verwoordt het haast verwijtend: Dat Koninkrijk van U, wordt dat nog wat?
Daarmee vind ik dat Reve de verantwoordelijkheid uitsluitend bij God legt.
Terwijl ik denk, juist ook als ik lees over de uitzending van de leerlingen
en later het zendingsbevel, dat er ook gevraagd wordt: Waar was jij dan?
Wat heb jij gedaan aan en voor dat Koninkrijk?
Dat ook wij worden opgeroepen daaraan te werken.

Door om te zien, te kijken naar wat er gebeurt, in je eigen omgeving, in de wereld.

Juist ook om te kijken naar hen waar vaak niet naar gekeken wordt.

En zelf denk ik wel eens dat in deze tijd mensen ook zoekende zijn.

We zijn enerzijds bang voor de leegloop in de kerken, zeker ook in deze tijd.

Terwijl ik merk dat er veel vraag is naar zingeving en andere vormen van kerk-zijn. Velden nu misschien ook niet rijp voor de oogst?

Als we maar durven?

Zo heb ik lopen filosoferen over het schilderij van Mieke, totdat ik me bedacht wil Mieke er zelf nog iets over zeggen of een invulling geven.

Nee dat wilde ze niet, want ze was benieuwd naar mijn interpretatie.

Maar wel kwam Mieke nog met een verrassende andere inkijk.

Mieke ziet in het schilderij de mensen die vol verwachting op weg gaan naar Jezus.

In de hoop op genezing,

in de hoop op een andere manier van leven.

In de hoop dat iemand hen ziet staan.

En natuurlijk weten we allemaal dat niet iedereen geneest van iedere ziekte en kwaal.

Ik vind het ook hoogst aanmatigend als ik dan opmerkingen hoor in de trant van:

Het geloof is niet sterk genoeg.

Of God zal er wel een bedoeling mee hebben, dat je dit of dat overkomt.

Je zult zelf maar in zo'n situatie zitten En met zo'n opmerking trap je mensen op hun ziel en maakt het vaak nog erger.

We kunnen wel om mensen staan en proberen hulp te geven, aandacht en zorg.

En daarmee misschien een weg naar God, Jezus en het Koninkrijk wijzen.

Want hoe het ook zij, wij blijven allen zoekende mensen.

Naar dat koninkrijk van God.

Waar we aan mogen werken en soms, heel even iets van mogen zien.

Moge het zo zijn.

Amen